



**Örebro kommun**

Uppföljning av revisionsprojekt  
Rapport

Advisory  
KPMG AB  
*15 juni 2015*  
*Antal sidor: 10*

## Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Bakgrund	1
3.	Syfte	1
4.	Avgränsning	1
5.	Metod	1
6.	Projektorganisation	1
7.	Sammanställning av granskningar 2011 – 2014	1
7.1	Granskningar genomförda under revisionsåret 2011	1
7.2	Granskningar genomförda under revisionsåret 2012	2
7.3	Granskningar genomförda under revisionsåret 2013	2
7.4	Granskningar genomförda under revisionsåret 2014	3
8.	Uppföljning av granskningar	4
8.1	Granskning av samordning och redovisning av EU-projekt	4
8.1.1	Kommunstyrelsens svar på granskningen	4
8.1.2	Uppföljning av genomförda rekommendationer	5
8.2	Granskning av intern kontroll inom Försörjningsstöd	6
8.2.1	Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens svar på granskningen	6
8.2.2	Uppföljning av genomförda rekommendationer	7
8.3	Granskning av Sfi-undervisningen	7
8.3.1	Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens svar på granskningen	7
8.3.2	Uppföljning av genomförda rekommendationer	9

## 1. Sammanfattning

Vi har av Stadsrevisionen i Örebro kommun fått i uppdrag att göra en sammanställning av samtliga genomförda fördjupningsprojekt under revisionsåren 2011 till 2014 samt att följa upp tre specifika projekt. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2015.

## 2. Bakgrund

Vi har av Stadsrevisionen i Örebro kommun fått i uppdrag att göra en sammanställning av samtliga genomförda fördjupningsprojekt under revisionsåren 2011 till 2014 samt att följa upp tre specifika projekt. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2015.

## 3. Syfte

Syftet med uppföljningen har varit att ge en sammanhållen bild av genomförda projekt. Uppföljningen ska ligga till grund för ansvarsprovningen och det fortsatta revisionsarbetet.

## 4. Avgränsning

Uppföljningen omfattar de förstudier och fördjupningsprojekt som fungerat som underlag till ansvarsprovningen för åren 2011 till 2014.

## 5. Metod

Uppföljningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument
- Intervjuer med berörda tjänstemän

## 6. Projektorganisation

Uppföljningen har genomförts av Andreas Wendin, konsult. Rapporten är sakgranskad av tjänstemän inom berörda förvaltningar.

## 7. Sammanställning av granskningar 2011 – 2014

### 7.1 Granskningar genomförda under revisionsåret 2011

Följande förstudier och fördjupningsgranskningar har fungerat som underlag till ansvarsprovningen 2011.

- Förstudie - Ej verkställda gynnande SoL-beslut
- Granskning av Delårsrapport januari – augusti 2011

- Granskning av nämndernas underlag för bedömning av måluppfyllelse
- Granskning av samordning och redovisning av EU-projekt
- Granskning av mervärdesskatt
- Granskning av intern kontroll inom Försörjningsstöd
- Granskning av uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i grundskolan
- Översiktlig granskning av intern kontroll år 2011
- Granskning av Årsredovisning 2011

## 7.2 Granskningar genomförda under revisionsåret 2012

Följande förstudier och fördjupningsgranskningar har fungerat som underlag till ansvarsprövningen 2012.

- Förstudie-Arbetet mot kränkningar och diskriminering i skolan
- Granskning av Delårsrapport januari-augusti 2012
- Granskning av SFI-undervisningen
- Uppföljning av tidigare granskning av samverkan mellan kommuner och landsting i Örebro län avseende barn och unga med psykisk ohälsa
- Granskning av tidiga och samordnade insatser för en lyckad skolgång
- Förstudie -Ägarstyrning och förvaltningskontroll (uppsiktsplikt)
- Förstudie – Gatuunderhåll
- Översiktlig granskning av intern kontroll år 2012
- Granskning av Årsredovisning 2012

## 7.3 Granskningar genomförda under revisionsåret 2013

Följande förstudier och fördjupningsgranskningar har fungerat som underlag till ansvarsprövningen 2013.

- Förstudie – Investeringsprocessen

- Förstudie – näringslivs- och arbetsmarknadsverksamhet
- Granskning av strategisk kompetensförsörjning
- Granskning av Delårsrapport 2013
- Granskning av studie- och yrkesvägledningen inom grundskola och gymnasieskola
- Granskning av upphandling och kvalitetssäkring av vård- och omsorgsboenden som bedrivs på entreprenad
- Förstudie gällande kommunstyrelsens representation i samband med fastighetsmässan Mipim i Cannes
- Granskning av bostadsförsörjning
- Översiktlig granskning av intern kontroll år 2013
- Granskning av kvalitetssäkring och tillsyn av förskoleverksamhet i enskild regi
- Granskning av kvalitet i fritidshemsverksamheten
- Granskning av Årsredovisning 2013

## 7.4 Granskningar genomförda under revisionsåret 2014

Följande förstudier och fördjupningsgranskningar har fungerat som underlag till ansvarsprövningen 2014.

- Granskning av kommunens IT-verksamhet
- Förstudie gällande kommunens finansförvaltning
- Granskning av arbetet mot kränkande behandling och diskriminering i skolan
- Granskning av Delårsrapport 2014
- Granskning gällande trygghetslarm
- Granskning av kvalitetssäkring av hem för vård och boende samt familjehem för barn och ungdomar
- Granskning av rutiner avseende hantering av anläggningsregister för materiella anläggningstillgångar
- Granskning av biståndshandläggning inom äldreomsorgen

- Granskning av verksamheten för mottagande av ensamkommande barn
- Granskning av intern kontroll vid gymnasieskolans praktiska utbildning
- Granskning avseende kommunens förebyggande arbete och åtgärder vid hot och våld
- Granskning av Intern kontroll i styrelse och nämnder
- Granskning av Årsredovisning 2014

## 8. Uppföljning av granskningar

### 8.1 Granskning av samordning och redovisning av EU-projekt

Utifrån granskningen, som avlämnades i november 2011, gjordes bedömningen att samordningen av EU-projekten, vad avser planering, genomförande och utvärdering inte sker på ett ändamålsenligt sätt. Granskningen föreslog ett antal förbättringsområden. Kommunstyrelsen bör besluta om vilken ambitionsnivå och övriga övergripande förutsättningar som ska gälla för kommunens ansökningar om EU-medel för projekt. Riktlinjer bör tas fram för projektverksamheten (EU-projekt, intern- och externfinansierade projekt) som gäller för kommunstyrelsen och alla nämnder. För effektivare hantering av EU-projekt bör roller och ansvar tydliggöras. Uppföljnings- och utvärderingsrutin inklusive rutin för återrapportering bör skapas. KF bör få del av årlig sammanställning av pågående EU-projekt där kommunen är involverad.

#### 8.1.1 Kommunstyrelsens svar på granskningen

Av kommunledningskontorets tjänsteskrivelse (2012-03-29), som låg till grund för kommunstyrelsens svar framgår följande.

##### **Förslag till beslut**

Kommunledningskontorets förslag till programnämnd Barn och utbildning, Samhällsbyggnad och Social välfärd samt kommunstyrelsen

1. Kommundirektören får i uppdrag att ta fram ett förslag till åtgärdsplan med avsikt att komma till rätta med de av revisionen påpekade bristerna i kommunens samordning av EU-projekt.
2. Arbetet med förslaget ska bedrivas i projektform under ledning av kommunledningskontoret.
3. Styrgrupp för arbetet blir kommundirektörens styrgrupp.
4. Förslaget ska presenteras för kommunstyrelsen och programnämnderna senast oktober 2012.

##### **Ärendet**

Revisorerna har efter en fördjupad granskning av utvalda förvaltningar (kommunledningskontoret, vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen, gymnasieförvaltningen samt stadsbyggnadskontoret) i en revisionsrapport konstaterat brister i kommunens samordning av EU-projekt. Bristerna är av en sådan art att samordningen av EU-projekten avseende planering,

genomförande och utvärdering, inte sker på ett ändamålsenligt sätt och att nämndernas interna kontroll är otillräcklig.

#### **Kommunledningskontorets bedömning**

Kommunledningskontoret delar rapportens bedömning om att det krävs en kommunövergripande samordning av de EU-projekt där kommunen är drivande eller deltar. Det krävs kommunövergripande riktlinjer om utvärderingsrutiner, kunskapsåterföring, erfarenhetsutbyte och återrapportering till ansvarig nämnd.

Idag bedrivs arbetet utifrån delegation ofta på enhetsnivå utan krav på återrapportering och beskrivning om kunskapsåtervinning.

Det saknas resurser, och en samlad organisation i kommunen som kan inkludera en gemensam projektkoordinator för EU-projekt. Detta är viktigt då kommunens "intäkter" från de två strukturfonderna, Europiska regionala utvecklingsfonden (ERFU) och Europeiska socialfonden (ESF) är betydande och att intäkter från dessa fonder och andra stödprogram kan finansiera eller delfinansiera kommunens utvecklingsarbete.

#### **Förslag**

Enligt rapporten är Cityakademin den verksamhet som idag har fungerande rutiner för ansökningar och avrapportering av projekt. De har en uppbyggd organisation med medarbetare som har kunskap kring hanteringen av EU-projekt.

Kommunledningskontoret föreslår att Cityakademin får i uppdrag av kommundirektören att ta fram ett förslag på kommunövergripande riktlinjer, uppföljnings- och utvärderingsrutiner, organisering, arbetssätt och budget.

Förslag ska presenteras senast i oktober månad till kommundirektörens styrgrupp för beredning inför beslut av kommunstyrelsen och programnämnderna.

Kommunstyrelsen beslutade i april 2012 enligt kommunledningskontorets förslag. Programnämnderna fattade motsvarande beslut på sina sammanträden i april respektive maj 2012.

### **8.1.2 Uppföljning av genomförda rekommendationer**

Vår granskning visar att det förslag till åtgärdsplan som skulle presenteras för kommunstyrelsen och programnämnderna senast oktober 2012 aldrig har presenterats för dessa organ.

Däremot har kommunstyrelsen i september 2014 beslutat att överföra resurser från kommunstyrelsen till vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden som stöd till ett kommungemensamt EU-kontor. En del av motiveringen till beslutet grundar sig på revisionens granskning år 2011. Av kommunledningskontorets tjänsteskrivelse, daterad 2014-07-28, framgår bland annat följande.

Revisionen visade att Cityakademin inom förvaltningen för Vuxenutbildning och Arbetsmarknad (Vuxam) var den verksamhet som har fungerande rutiner för ansökningar och avrapportering av projekt. Detta bör kunna nyttjas av hela kommunen.

Kommundirektören har därför fattat beslut om att ett kommungemensamt EU-kontor ska inrättas med organisatorisk placering inom Vuxam. Förvaltningschefen för Vuxam fick i uppdrag att upprätta en verksamhetsplan för verksamheten och tydliggöra verksamhetens ansvar i relation till övrigt internationellt arbete.

Kommunledningskontoret fick i uppdrag att bidra med en årsarbetare till kontoret. Förvaltningschefen för kommunledningskontoret fick också i uppdrag att inom Kommunledningskontoret omfördela samordningsansvaret för kommunens internationella arbete.

Kommunledningskontoret ställer sig positiv till att ett kommungemensamt EU-kontor kan vara en resurs i hela kommunens utvecklingsarbete. Kommunledningskontoret är också beredd att bidra med en årsarbetare in i verksamheten under förutsättning att del av resursen även fortsättningsvis kan användas som stöd vid vänortsbesök och andra internationella besök.

## 8.2 Granskning av intern kontroll inom Försörjningsstöd

Den sammanfattande bedömningen är att Vuxen- och arbetsmarknadsnämnden till största delen har säkerställt att den interna kontrollen vid handläggning och utbetalning av försörjningsstöd är tillräcklig. Bedömningen är att några ytterligare kontroller behövs för att hela huvudprocessen ska vara tillräckligt säkerställd. Behörighetsinstruktionen bör justeras så att det inte är möjligt för någon person att ha behörighet i samtliga moment i processen av utbetalningar.

### 8.2.1 Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens svar på granskningen

Av Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens svar från 2012-06-14 framgår följande.

Stadsrevisionen har granskat och bedömt om nämnden gjort en egen riskanalys över huvudprocessen från handläggning och beslut till utbetalning av försörjningsstöd, om det finns ett kontrollsystem och en säker ansvarsfördelning för kontrollerna samt på vilket sätt kontroller genomförs av hur rutiner och riktlinjer tillämpas.

Granskningsresultatet visar att nämnden till största delen har säkerställt att den interna kontrollen vid handläggning och utbetalning av försörjningsstöd är tillräcklig. Ytterligare några kontroller bedöms dock behövas för att hela huvudprocessen ska vara tillräckligt säkerställd.

Synpunkter från revisionen om vissa brister har åtgärdats omgående.

1. Säkerställa så att utbetalningsprocessen är fördelad på flera personer, så att inte någon person har behörighet till samtliga moment gällande utbetalningar. (åtgärdat)
2. Saknas kontrollmoment för att säkerställa att utbetalningar som sker i form av bankkontoinsättning avser rätt person (åtgärdat)
3. Systematiska kontroller vid utbetalning saknas (åtgärdat)
4. Systematisk kontroll av inloggningar saknas (åtgärdat)



Kvarstår en samlad riskanalys för hela processen vid handläggning och utbetalning av försörjningsstöd, vilket kommer att genomföras inom kort.

Mot bakgrund av ovanstående beslutade vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden enligt följande.

1. En samlad riskanalys för hela processen vid handläggning och utbetalning av försörjningsstöd ska genomföras och färdigställas i november 2012.
2. Yttrande avges till stadsrevisionen i enlighet med förvaltningens förslag.

### 8.2.2 Uppföljning av genomförda rekommendationer

Enligt uppgift från förvaltningen har Försörjningsstöd säkerställt och åtgärdat de brister som var angivna i revisionsgranskningen i enlighet med förvaltningens yttrande till revisionen.

Ovanstående går dock inte att verifiera i något protokoll eftersom nämndens beslut från 2012-06-14 inte angav någonting om åiterrapportering i ärendet.

## 8.3 Granskning av Sfi-undervisningen

I huvudsak framkommer ingen större kritik i rapporten. Dock framförs att när det gäller mål och uppföljning på individnivå kopplat till individuella studieplaner inom SFI så finns det anledning att uppmärksamma skolinspektionens tidigare kritik kring individanpassning. Det finns variationer hur olika enheter arbetar med detta, samtidigt som det finns indikatorer på att insatser inte följs upp och dokumenteras genomgående.

### 8.3.1 Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens svar på granskningen

Av Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden svar från 2013-03-06 framgår följande.

Stadsrevisionens granskning av hur Vuxam styr och följer upp sfi-undervisningen i Örebro kommun genomfördes i slutet av 2012 och resulterade i rapport med datum 13 december 2012. I rapporten bedömer Stadsrevisionen att Örebro kommun bör vidta åtgärder på följande punkter:

1. Förbättra möjligheten till påverkan och inflytande för eleverna inom sfi-akademiker.
2. Förbättra uppföljningen av individanpassningen genom att tydligare samordna de individuella studieplaner som lärare respektive arbetskonsulenter upprättar.
3. Uppmärksamma och hantera det faktum att kvinnorna inom Språk och framtid generellt uppvisar en lägre grad av nöjdhet med sfi-undervisningen än männen.
4. Åtgärda den låga svarsfrekvensen i brukarundersökningarna.
5. Åtgärda sårbarheten i samverkan som uppstår i och med avsaknaden av samverkansavtal med Arbetsförmedlingen.

I svaret hänvisas sedan till förvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2013-02-25, av vilken följande åtgärder framgår.

1. Elevernas rätt till inflytande ska tillgodoses i två olika forum, ett gruppråd och ett sfi-råd. Grupprådets syfte är att ta tillvara en enskild grupps synpunkter på verksamheten medan sfi-rådets syfte är att sammanställa de olika gruppernas synpunkter. De olika mötena ska följa god mötesordning med dagordning, minnesanteckningar och ordförande. Rektor beslutar om datum för grupp- och sfi-råd under verksamhetsåret. Rektor är också sammankallande för sfi-rådet.

#### Genomförande

Två gånger per halvår, förslagsvis mars, juni, september och november, samlar lärarna eleverna i sina respektive grupper för diskussion om frågor som är angelägna för verksamhetens utveckling i så kallade gruppråd.

Där ska eleverna ge synpunkter på verksamheten och vad som ur deras perspektiv bör förbättras. Varje lärare ansvarar för att eleverna har haft möjlighet att diskutera och enas om vilka frågor som ska tas upp på ett kommande möte med rektor. Förutom de frågor som eleverna själva tar upp ska det även finnas givna gemensamma punkter på dagordningen som gäller alla grupper och som berör kärnan i verksamhetens uppdrag. Förslag på sådana punkter är studiemiljö, tillgång till stöd, läromedel, undervisningens kvalitet och påverkansmöjligheter.

#### Uppföljning

Mötet med rektor ska leda till att de frågor eller synpunkter som eleverna har på verksamheten ska utmynna i ett antal åtgärder. Rektor ska senast till nästa elevråd redogöra för åtgärderna och resultatet av dem. Åtgärdslistan ska även innehålla en tidsplan. Återkoppling till eleverna av åtgärdslista och tidsplan sker i klassrummet och det är lärarens ansvar att se till att det sker.

I den årliga kvalitetsredovisningen ska deltagarnas möjligheter till påverkan och inflytande tas upp som en utvecklingspunkt. Utifrån elevernas synpunkter ska några områden tas upp som kan anses vara värdefulla att utveckla ur kvalitetssynpunkt.

2. Från och med februari 2013 registreras alla individuella studieplaner inom sfi elektroniskt i verksamhetssystemet W3D3. I varje arbetslag på Språk och framtid finns både lärare och (minst) en arbetskonsulent.

3. I de deltagarråd som rektorerna på Språk och framtid genomför kommer de särskilt att lyfta frågan om kvinnornas nöjdhet med verksamheten. Detsamma gäller lärarnas individuella utvecklingssamtal med eleverna och arbetskonsulenternas planerings- och uppföljningssamtal i anslutning till praktik och andra arbetsmarknadsinsatser. Noteras bör att brukarundersökningarna inte enbart rör sfi-undervisningen utan att de också handlar om möjligheten till arbete. Där rör vi en betydligt större samhällsfråga.

4. Brukarundersökningarna kommer under 2013 att förändras i hela förvaltningen, bland annat just för att bättra på svarsfrekvensen. I dagsläget är det frivilligt att besvara undersökningen och ett obligatorium skulle självklart öka antalet svar rejält. De "temperaturmätningar" som infördes under 2012 har visat goda resultat och ger en annan och bättre bild av läget i och med att de genomförs i dialog med eleverna. De kommer att fortsätta utvecklas under 2013.

5. Arbetet med en översyn av den lokala överenskommelsen (LÖKen) mellan de olika aktörerna inom integrationsarbetet (Arbetsförmedlingen, kommunen, Migrationsverket, Länsstyrelsen m.fl.) har

inletts i februari 2013. I den regleras de olika parternas roller och där beskrivs även arbets- och samverkansformer.

Nämnden beslutade därefter att avge yttrande till Stadsrevisionen i enlighet med förvaltningens förslag.

### 8.3.2 Uppföljning av genomförda rekommendationer

Vår granskning visar att de åtgärder som nämnden i sitt svar 2013-03-06 angav skulle vidtas, till stor del har verkställts, dock inte fullt ut.

När det gäller punkt 1 i svaret från 2013-03-06 framför förvaltningen följande. Verksamheten arbetar i dagsläget med gruppråd och SFI-råd på ett sätt som till stor del, men inte till fullo, uppfyller den beskrivning som gavs i svaret från 2013-03-06. Under 2014 och 2015 har dessa råd enligt uppgift träffats en gång per termin när det gäller de SFI-elever som är akademiker, medan de SFI-elever som är kopplade till Språk och framtid har gruppråd två gånger per halvår i enlighet med svaret.

Enligt svaret ska mötet med rektor ”leda till att de frågor eller synpunkter som eleverna har på verksamheten ska utmynna i ett antal åtgärder. Rektor ska senast till nästa elevråd redogöra för åtgärderna och resultatet av dem. Åtgärdslistan ska även innehålla en tidsplan. Återkoppling till eleverna av åtgärdslista och tidsplan sker i klassrummet [...]”. Enligt uppgift arbetar verksamheten i dagsläget på detta sätt med undantag för en uttalad tidsplan.

Enligt punkt 2 i svaret ska alla individuella studieplaner inom SFI från och med februari 2013 registreras elektroniskt i verksamhetssystemet W3D3. Förvaltningen framför att alla individuella studieplaner registreras elektroniskt i verksamhetssystemet ProCapita, samt att den övervägande delen även finns registrerade i W3D3. Vidare framför förvaltningen följande. “[...] på grund av tekniska problem och att Skolverkets anvisningar kom senare än regeln, samt att vi redan då hade inlett arbetet med mer omfattande ISP:er än myndigheten kräver finns det inte en hundra procentig registrering i W3D3. Samtliga är dock alltså registrerade i ProCapita.”

Av punkt 3 i svaret framgår att kvinnors nöjdhet med verksamheten särskilt ska lyftas i de deltagarråd som rektorerna på Språk och framtid genomför. Förvaltningen framför att detta görs i dagsläget. Det uppges dock inte ha lett till några konkreta åtgärder. Vidare framförs att ”det finns anledning att tro att blott det faktum att frågan lyfts spelar roll i fråga om såväl attityder och medvetenhet. Vi avvaktar med spänning resultatet av vårens brukarenkät för att se huruvida nöjdheten bland kvinnorna har ökat.”

Punkt 4 i svaret anger att brukarundersökningarna kommer att förändras under 2013, bland annat i syfte att öka svarsfrekvensen. Förvaltningen framför att det är först till våren 2015 som de helt nya brukarundersökningarna har tagits i bruk. Det sammanställda resultatet från vårens brukarundersökning uppges inte vara färdiganalyserat ännu. Dock påpekar förvaltningen att de med säkerhet vet att svarsfrekvensen ligger betydligt högre än tidigare. Detta på grund av att genomförandet skedde på ett helt annat sätt än tidigare. Det sammanställda resultatet från vårens brukarundersökning kommer enligt uppgift att presenteras för nämnden efter sommaren.

När det gäller punkt 5 i svaret framför förvaltningen att översynen av den lokala överenskommelsen (LÖKen) som inleddes i februari 2013 har lett till minskad sårbarhet i enlighet med revisionens påpekande. Vidare framför förvaltningen att LÖKen för närvarande återigen är föremål för uppgradering.

KPMG, dag som ovan

Andreas Wendin  
*Konsult*